

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.02.0.KKG/196-279 /295

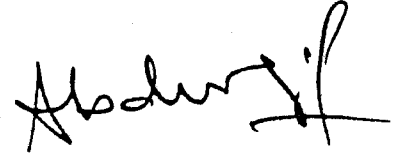
Ankara

13 / 1 / 2003

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki yasama döneminde hazırlanıp Başkanlığınıza sunulan ve İçtüzüğün 77 nci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan ilişik listede adları belirtilen kanun tasarılarının yenilenmesi Bakanlar Kurulu'na uygun görülmüştür.

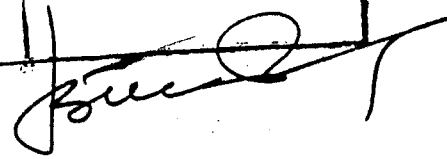
Gereğini arz ederim.

Abdullah GÜL
Başbakan

Eki :
Liste

T. B. M. M. BAŞKANLIĞI	
Tali F	Plan ve Bütçe
Dosya	D. 12.12.2002
Tarih	20.1.2003- 1/389
M. Md.	Aliş
BAŞKAN	115.

2

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-1509/4498

Ankara

15/9/1999

38/ TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 20/8/1999 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti ile Şili Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülent ECEVİT
1/ Bülent ECEVİT
5/ Başbakan

Eki :
1- Kanun Tasarısı
2- Gerekçe

T. B. M. M. BAŞKANLIĞI	
Tali Kom.	Plan ve Bütçe
Emis Kom.	Dışişleri
Tarih	10.10.1999 1/530
E. İ. D. V. E.	E. İ. D. V. E. A. 4
E. Ş. M. M.	Mebur

Yatırımların Teşviki ve Korunması Anlaşmalarının ana amacı, taraf ülkeler arasında sermaye ve teknoloji akımını teşvik ve ilgili ülkenin hukuk düzeni içinde yatırımların nasıl korunduğunu tespit etmektedir.

Bilindiği üzere, genel ekonomik politikamızın ana hedefleri arasında; ülke müteşebbis ve sermayesinin dış ülkelere açılması, yabancı sermaye ve ileri teknolojinin ülkemize gelmesi yolu ile ülke ekonomisinin dünya ekonomisi ile entegre edilmesi bulunmaktadır.

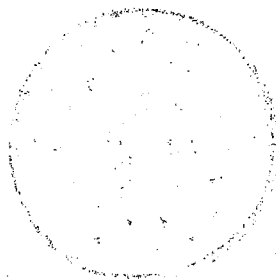
Bu çerçevede içinde, ülkemizde yatırım yapan yabancı sermayenin çalışma esaslarını belirlemek ve teşvik etmek amacıyla Yüce Meclisimiz tarafından kabul edilen çeşitli kanunlara paralel olarak, yatırım ve ticari ilişkilerimizin yoğun olduğu veya bu cihetle bir potansiyel görülen ülkelerle, 1961 yılında başlatılan Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve korunması Anlaşmalarının imzalanması hızlandırılmış ve şimdiye kadar elli altı ülke ile anılan anlaşma imzalanmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti ile Şili Cumhuriyeti arasında sermaye ve teknoloji akımını hızlandırmak amacıyla imzalanan, Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve korunması Anlaşması ve Anlaşma'ya bağlı Protokol'ün esasları şöyle özetlenebilir:

1. Türkiye ve Şili'de yabancı sermaye ve kambiyo mevzuatına açıklık kazandırmak ve karşılıklı tanıtılmasına imkan vermek,
2. Türkiye ve Şili'de yabancı sermayenin kamulaştırma ve devletleştirme yönünden tabi olacağı muamele ve sahip olduğu haklara açıklık getirmek ve
3. Her iki ülkede, özel teşebbüsle devlet arasında çıkabilecek ihtilafların çözüm yollarını tesbit etmektir.

Daha istikrarlı bir yatırım ortamının teminini öngören bu Anlaşma ve Protokol ile birlikte iki ülke arasındaki sermaye akışında artış gerçekleşmesi beklenmektedir. Şu anda ülkemizde Şili menşeli sermayeye sahip 1 adet firma mevcut olup, bu firma içindeki Şili menşeli sermayenin toplam tutarı 17.250 milyon TL dir.Şili'de ise ülkemiz menşeli herhangi bir yatırım bulunmamaktadır. 1998 yılı verilerine göre Şili'ye ihracatımız 23,833 milyon dolar (başlıca kalemler: demir-çelikten çubuklar ve inşaat malzemeleri, cam eşya, yaprak tütün, sentetik iplik, ilaçlar); bu ülkeden ithalatımız ise 24,438 milyon dolar (başlıca kalemler: balık unları, bakır katotlar, yuvarlak ağaçlar, elma, çeşitli baharatlar, çeşitli kimyasallar) seviyesinde gerçekleşmiştir.

Bu Anlaşma ve Protokol yatırımcılara ekonomik ve yasal güvence verirken, ilgili ülkelere yeni herhangi bir yük getirmemektedir.

Anlaşma Maddeleri ve Protokolün Gerekçeleri:

Madde 1- Bu maddede, Anlaşma metni içinde sık sık sözü edilen yatırım, yatırımcı, gelirler ve ülke terimlerinin tanımları yapılmaktadır. Özellikle "yatırım" tanımı 6224 sayılı Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu'na paralel olarak sağlanarak hazırlanmıştır.

Madde 2- Bu madde ile Anlaşmanın hangi yatırımlara ve anlaşmazlıklara uygulanacağı belirlenmektedir. Bu maddeye göre işbu Anlaşma, Anlaşmanın yürürlüğe girme tarihinden önce veya sonra Akit Taraflardan birinin ülkesinde uygulanan mezuata uygun olarak yapılmış yatırımlara ve Anlaşmanın yürürlüğe girme tarihinden sonra ortaya çıkan anlaşmazlıklara uygulanacaktır.

Madde 3- Bu maddeye göre, Akit Taraflardan her biri diğer Akit Taraf yatırımcılarının yatırımları ve yatırımlarla ilgili faaliyetleri teşvik edecek ve yatırımlara En Ziyade Müsadeye Mazhar Millet Prensibine uygun olarak izin verecektir.

Madde 4- Bu maddede, Akit Tarafların diğer Akit tarafın yatırımcılarına adil ve hakkaniyete uygun muamelede bulunmayı garanti edeceği ve diğer Akit Tarafın yatırımcılarının yatırımlarına; hangisi daha elverişli ise; Milli Muamele ya da En Ziyade Müsadeye Mazhar Millet prensiplerine uygun bir muamele uygulayacağı belirtilmektedir. Ancak, herhangi bir üçüncü ülke yatırımcılarına yönelik olarak uluslararası anlaşmalarla gerçekleştirilen vergilendirme ile ilgili düzenlemeler veya oluşturulan gümrük birlikleri, ortak pazarlar, serbest ticaret bölgeleri, bölgesel ekonomik teşkilatlar ya da benzer uluslararası anlaşmalar çerçevesinde tanınan ayrıcalıklar, En Ziyade Müsadeye Mazhar Millet Prensibine istisna teşkil etmektedir.

Madde 5- Bu madde, T.C. Anayasası'nda yer alan kamulaştırma ve devletleştirme konularını kapsamakta ve hangi şartlarda bu işlemlerin gerçekleştirilebileceğini belirtmektedir. Bu şartlar: kamulaştırmanın kamu yararı amacıyla yapılması ve yürürlükteki mevzuat uyarınca eşitlik ilkesinin gözetilmesi ile yeterli ve etkin bir tazminat ödemesinin yapılmasıdır.

Madde 6- Bu madde ev sahibi ülkede savaş, ayaklanma, iç karışıklık veya diğer benzer olaylar nedeniyle diğer Akit Taraf yatırımcılarının uğrayabilecekleri zararların tazmini ile ilgili olarak, zarara uğrayan Akit Taraf yatırımcılarına uygulanacak muamelede; hangisi daha elverişli ise; Milli Muamele ya da En Ziyade Müsadeye Mazhar Millet Prensibinin gözetilmesi hükmünü getirmektedir.

Madde 7- Sermaye ve gelirlerin transferini düzenleyen bu maddede, bir yatırımla ilgili bütün transferlerin yatırımın yapılmış olduğu konvertibl para birimi ya da yatırımcının rızası ile herhangi bir konvertibl para birimiyle, transferin yapıldığı tarihte geçerli olan döviz kuru üzerinden ve gecikme olmaksızın gerçekleştirilmesine Akit Taraflarca izin verileceği belirtilmektedir. Transferlerin serbestçe kullanılan bir para birimiyle ve transfer tarihinde geçerli olan döviz kuru üzerinden yapılması hükmü kambiyo mevzuatımıza uygun olarak düzenlenmiştir. Ayrıca, bu maddeye göre her bir Akit Taraf transfer ile ilgili izlenmesi gereken usulleri düzenleyebilir, temettü ve diğer transferlere

uygulanabilen götürü vergi gibi yollarla gelir vergisi koyabilir, kredi verenlerin haklarını koruyabilir ve bir mahkeme sürecindeki hükmün yerine getirilmesini garanti edebilir. Anlaşmanın sonuna eklenen ve Anlaşmanın ayrılmaz bir parçası olarak kabul edilecek olan Protokol ile bu maddeye getirilen ilave hükümlere göre, Akit Taraflardan birinin mevzuatı daha lehte bir muameleyi öngörmedikçe, sermayenin Akit Taraflardan birinin ülkesine girdikten ancak bir yıl sonra transfer edilebileceği ve transfer işlemlerinin en geç otuz gün içinde tamamlanması halinde transfer işleminin gecikmesiz sayılacağı belirtilmektedir.

Madde 8- Bu maddede, Akit Taraflardan birinin ülkesinde yapılmış olan yatırımın, yatırımcının ülkesinde sigorta edilmiş olması halinde sigortalayanın yatırımcının haklarına halefiyeti prensibi getirilmektedir.

Madde 9- Bu madde ile yatırımlar açısından işbu Anlaşmadan daha lehte hükümler taşıyan her türlü düzenlemenin, daha lehte olduğu ölçüye kadar işbu Anlaşmaya üstün geleceği belirtilmektedir.

Madde 10- Bu maddeye göre, Akit Taraflar anlaşma ile ilgili herhangi bir uyuşmazlığı çözmek veya anlaşmanın yorumu ve uygulanması ile ilgili bir sorunu tartışmak amacıyla danışmalarda bulunmayı kabul edeceklerdir.

Madde 11- Bu maddede bir akit Taraf ile diğer akit Tarafın bir yatırımcısı arasında çıkabilecek yatırım uyuşmazlıklarının çözüm yolları düzenlenmektedir. Öngörülen prosedüre göre, uyuşmazlık öncelikle karşılıklı görüşmeler yoluyla çözümlenmeye çalışılacak, üç ay içinde çözüme ulaşılamazsa; yatırımcı uyuşmazlığı, uyuşmazlığa taraf olan Akit Tarafın adli mahkemelerine götürebilecek veya uluslararası tahkime başvurma hakkını kullanabilecektir. Söz konusu uyuşmazlık, Washington'da 18.3.1965 tarihinde imzaya açılan, Devletler ile Diğer devletlerin Vatandaşları Arasındaki Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü Sözleşmesi Çerçevesinde, Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü için Uluslararası Merkez'e (ICSID) veya Birleşmiş Milletler Uluslararası Ticaret Hukuku Komisyonu'nun Tahkim Kurallarına göre bu maksatla kurulacak bir tahkim mahkemesine (UNCITRAL) sunulabilecektir. Ayrıca maddede, yatırımcının bu tercihinin nihai olacağı hükme bağlanmaktadır. Yine bu maddeye göre Tahkim Heyeti kararlarını işbu Anlaşmanın hükümlerine, kanunlar ihtilafı kurallarını da içermek üzere uyuşmazlığa taraf olan Akit tarafın yasalarına, bu gibi bir yatırımla ilgili olarak sonuçlandırılmış herhangi bir özel anlaşmanın şartlarına ve Uluslararası Hükükün ilgili kurallarına ve ilkelerine uygun olarak verecektir.

Madde 12- Bu madde ile Anlaşmanın uygulama ve yorumundan dolayı Akit Taraflar arasından doğabilecek uyuşmazlıkların çözüm yolları düzenlenmiş, doğrudan ve anlamlı müzakereler ağırlık verilmiştir. Uyuşmazlığın müzakereler yoluyla çözümlenememesi halinde başvurulacak tahkim mekanizması ile bağlayıcı ve nihai karar süreci de bu maddede tanımlanmaktadır. Ayrıca bu maddeye göre Tahkim Heyeti kararlarının, işbu Anlaşmanın hükümlerini, Uluslararası Hukukun ilkelerini ve Akit taraflarca tanıdığı şekilde hukukun genel ilkelerini gözönünde bulundurarak verecektir.

Madde 13- Anlaşma ve Protokolün yürürlüğe girmesi ve yürürlük süresine ilişkin esaslar bu maddede düzenlenmektedir.

T/ 1161

HÜKÜMETİN TEHLİF ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE ŞİLİ CUMHURİYETİ ARASINDA YATIRIMLARIN
KARŞILIKLI TEŞVİKİ VE KORUNMASINA İLİŞKİN ANLAŞMA VE EKİ PROTOKOLÜN
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI**

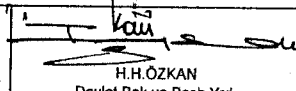
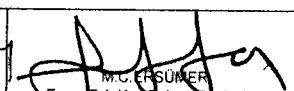
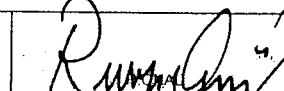
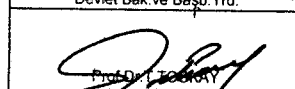
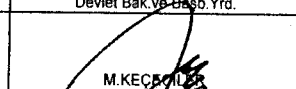
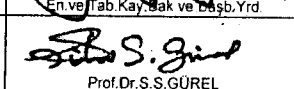
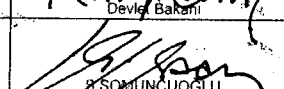
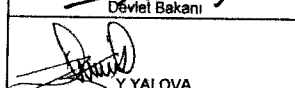
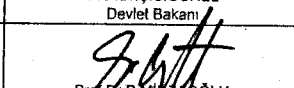
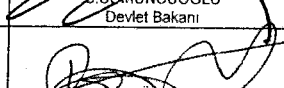
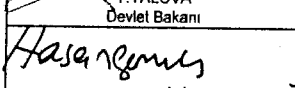
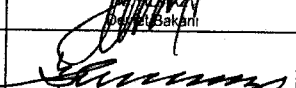
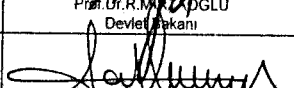
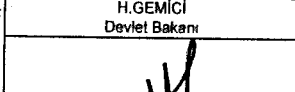
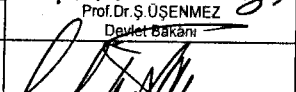
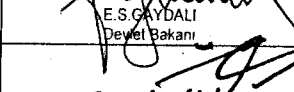
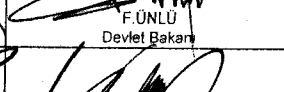
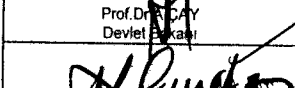
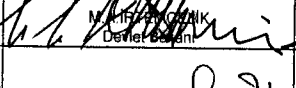
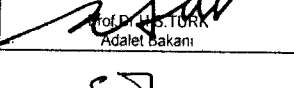
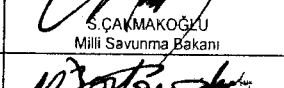
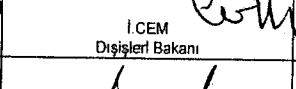
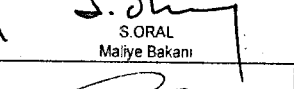
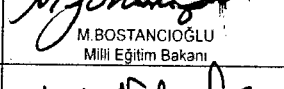
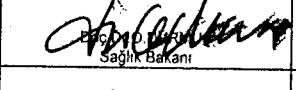
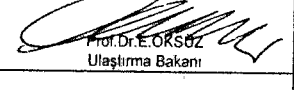
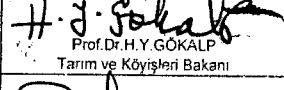
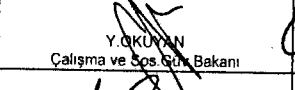
Madde 1- 21/8/1998 tarihinde Santiago'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti ile Şili Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma" ve eki Protokol'ün onaylanması uygun bulunmuştur.

Madde 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 3- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Eki

BÜLENT ECEVİT
BAŞBAKAN

 D. BAHCALI Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 H.H. ÖZKAN Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 M.C. ERŞÜMER En. ve Tab. Kay. Bak. ve Başb. Yrd.	 R. RUMELİ Devlet Bakanı
 Prof. Dr. T. TOKAT Devlet Bakanı	 M. KEÇİLİ Devlet Bakanı	 Prof. Dr. S. S. GÜREL Devlet Bakanı	 B. SOMUNCUOĞLU Devlet Bakanı
 Y. YALOVA Devlet Bakanı	 Prof. Dr. R. M. UĞLU Devlet Bakanı	 E. S. GAYDALI Devlet Bakanı	 R. K. YÜCEDEN Devlet Bakanı
 H. GEMİCİ Devlet Bakanı	 Prof. Dr. Ş. ÜŞENMEZ Devlet Bakanı	 F. ÖNLÜ Devlet Bakanı	 S. ÇAKMAKOĞLU Millî Savunma Bakanı
 Prof. Dr. A. ÇAY Devlet Bakanı	 M. İZZET ÇELİK Devlet Bakanı	 Prof. Dr. H. S. TÖRK Adalet Bakanı	 M. BOSTANCIOĞLU Millî Eğitim Bakanı
 S. TANTAN İçişleri Bakanı	 İ. CEM Dışişleri Bakanı	 S. ORAL Maliye Bakanı	 H. Z. GOKALP Tarım ve Köyişleri Bakanı
 Bayraktar Devlet Bakanı	 E. S. GAYDALI Devlet Bakanı	 Prof. Dr. E. OKSÖZ Ulaştırma Bakanı	 E. MUMCU Turizm Bakanı
 Y. OKUYAN Çalışma ve Sos. Gü. Bakanı	 A. KUTANIRIKULU Sanayi ve Ticaret Bakanı	 M. İ. TALAY Kültür Bakanı	 F. AYMEKİN Çevre Bakanı
 Prof. Dr. N. ÇAGAN Orman Bakanı	 Prof. Dr. H. S. TÖRK Adalet Bakanı	 Prof. Dr. H. S. TÖRK Adalet Bakanı	 Prof. Dr. H. S. TÖRK Adalet Bakanı